

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:
Helyben hához hordva.

Egész évre . . . . . 12 frt
Fél évre . . . . . 6 frt
Negyedévre . . . . . 3 frt
Egy óra . . . . . 1 frt

Vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . . . 7 frt — kr.
Negyedévre . . . . . 3 frt — kr.
Egy óra . . . . . 1 frt 20 kr.
Hirdetések helyben fizetendők.

Százalékok nem adunk.

ARADI KÖZLÖNY.

Politikai, társadalmi és közgazdasági napi lap.

Szerkesztőség:

Kacinczy-utca 1. szám, földszint balra.

Bérmintellen leveleket csak ismert kizáról fogadjunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Petőfi-utca 1. sz. (Ungerleider Albert könyvnyomdájában.)

Hirdetések díjszabás szerint. Egyes szám 5 kr., ünnepek vasárnaputáni szám 3 kr.

Külön vélemény. *)

Budapest febr. 8.

A birodalmi és az összes magyar sajtó közös lelkesedésének közepett. igen szövegynem kell magamat, hogy hasonlóképen lelkesedni nem tudok, sőt hogy a haragnak egy bizonyos hurja rezeg benem, amint ezeknek a rettenetes ovációknak kürt harsogását és dobpergését hallom a Bismarck hercegezt tiszteletére, mintha csak nagy Németországnak a közepén volnánk, s megfélelkezne az arról, hogy nekünk magyaroknak, a Bismarck hercege beszéde felett ujjongani egyáltalában nincs okunk és hogy annak a lelkesültségnek, mely a német parlamentől reánk ragadt, nincs értelme.

Azt, hogy a német parlament és nemzet lelkesedik, azt értem. Németország az erőnek, hatalomnak és dicsőségnek ily magas fokán még soha sem állt. Ezt a hatalmat, ezt dicsőséget mintogy szinpalai görög-tűz világította be a Bismarck beszéde, mely egyszerűsített magának a nagy német államférfiúnak, mely a német önzést Európa összes nemzeteként érdekszférája felé emelte, apoteozisa is vala; de egyuttal a hanyatló nap sugarának piros visszfénye is lehetett, mely a piros hajnalhoz annyira szokott hasonlítani, hogy aki a nappal átaludta és este ébred, csalódásba ejthető. Amde nem sokáig tart e fény, s eltűnését sötét éjszaka követheti. De isten adja, hogy ne kövesse. Isten adja hogy Németország erőben, fényben, hatalomban mindig ott álljon ahol ma áll, mert semmi okunk hanyatlását kívánni, hanem annyi igaz, hogy e hatalmat a legönzőbb és ridegebb politikáinak árán érte el. Egy óriási példány a küzdelem mikéntjének, ha sikert akarsz elérni vele: Ne tekintsd senki érdekét, csak a magadéét. Ennek a politikának szószója volt a Bismarck beszéde szóól-szóra.

Mert hát mit neki Bulgária! Hiszen egy háború után, melyet a bolgár kérdés idézne fel, tulajdonképpen még azt sem tudnák a németek, hogy miért verekedtek? Amde erre csakugyan elmondható: mi is: mit nekünk

*) Erdemes budapesti munkatársunknak a sorait minden változtatás nélkül adjuk, bár azáltal teljesen nem értünk egyet. A kérdés maga azonban olyan nagy horderejű és annyira urálja a mai helyzetet, hogy ez az érdekes egyéni vélemény a megnyirnyire nem érthat nyilvánosságban éppen annyira, mint az oldalsó tárgyalja Bismarck koleszálás beszédét. A szerk.

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája.
(Február 10.)

Az öngyilkos.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti beszéde. —
Irtó: Szlcz. [3 folyt.]

Mánap délelőtt párhajban agyonlötté Dernóit.

Erre a tényre a családi gyűléség újra hatalmas lánggal lobogott fel. Mert mindenkinek véleménye az volt, hogy Örosi bosszút akar állani a Halom családon s folytatni a harcot, a mit elődei is folytattak.

Egy pár napig óriási izgatottságban voltak Körvár körei, aztán lecsendesültek addig, míg a törvényszék elébe nem került az eset, hol egy pár hónapi állomfogházzal lakolt érte Örosi Béla.

Igaz okát soha sem sejtette senki. A fiatal emberek multság közben összeszólalkoztak, megsértették egymást, a minek párhaj lón vége, szomorú párhaj. Természetes dolog ez nálunk.

Mielőtt büntetésének kiállítását megkezdendő volt, beszélni óhajtott Erzsikével. Valjon lehetett-e reménye rá?

A sötét éjben nyugtalanul járt kelt Körvár utcáin, mint sok évvel ezelőtt, mikor kis gymnazista volt, az emlékezetes iskolai esetkör.

Léptei csak elvezették a Halom-ház ablakai alá. Hiába. Schol semmi világosság, hogy csak halvány körvonalaikat látta az imádozt lénynek, kiért életét is kockára teszi.

Szomorú kétségbeeséssel haladt el utolára a homályos ablakok előtt, nem mondhatta

Francziország? Hiszen Franciaország épp oly kevéssé veszélyezteti a mi érdekeinket, mint a Németországé Bulgária. De ha mi is úgy beszélünk mint Németország, mire való lenne a szövetség?

Bulgária mint egy-kis keleti állam, nagyon természetes, hogy Németországra nézve Hekuba, csakhogy reánk nézve nem az. Bulgária, reánk nézve, Oroszország fölül éppen olyan kulcs, mint Elzász- és Lotharingia Németországnak, Franciaország fölül. És vajon miért fenyegeti Németországot a revanche? Elzász-Lotharingiáért. Hát mit nekünk Elzász-Lotharingia? Épen az, ami Németországnak Bulgária. Az az Achilles-sark, melyért tulajdonképpen a szövetség alakult: egyiknek a nyugat, másiknak a kelet.

Soha visszaszámban, fűlsértőbben, nyikorgóbban nem hathatna hang senkire, mint reám Bismarcknak az a kifejezése hatott: hogy mit nekik Bulgária. Mert hiszen mit nekünk akkor az egész szövetség, ha egyiknek Bulgária, a másiknak Elzász-Lotharingia Hekuba? Adjuk mi át a keletet a muszkának, ők adják vissza az elvett tartományokat Franciaországnak, és kész a békesség egy nagy időre. De hogy később mi történik? Persze hogy az a kérdés, és hogy a szövetség tulajdonképpen ennek a kérdésnek a hatása alatt lett megalakulva.

Mert hiszen megköszönjük mi az olyan békességet, melyet a mi érdekeink feloldozása árán vásárolna meg Németország nyugalma öreg napjaira a két hatalmas óriásnak, Vilmos császárnak és Bismarcknak. Az ily békességért lelkesedhetik a német parlament, az ily szónoklat megnövesztheti Oroszország szavait, hogy Bulgáriára nézve erősebb állást foglaljon mint valaha, de hogy Ausztria-Magyarország ebben a szónoklatban, saját magára nézve mit talál lelkesedésre méltót, — azt nem értem.

Mindössze is, egy nagy hühöval proklamált oly véd- és daczsövetség, melyben ha Ausztria-Magyarország az oroszokkal ellentétbe jön, hogy háború ne legyen belőle. Hát diplomacziái uton, Németország kész Oroszországot támogatni, az az: nyomást gyakorolni reánk, hogy engedjünk.

Engedelmet kérek, de ha rajtam állana a sor, nem venném igénybe az ily nagylelkű támogatást, mely akként

bucsut s nem vihette vigaszt magával bőrtőnébe.

Egyszerre csak mintha halk ablaknyitást hallana. Felveti fejét — de semmi nesz, semmi zaj. Mégis mintha valami papirdarab hullott volna reá. Izgatottan hajlik le. Valóban az. Megragadja s kezébe szorítja, mint valami kincsét. Gyors léptekkel halad szobájába, hol nem kell idegen szem irigységétől tartani. S kábultan olvassa kibontott papirszeletrén csak e két szót: „Szeretlek. Erzsikéd.”

Keblébe rejté. Talizmánja ez neki.

V.

Örosi Béla kiállotta büntetését. Tanulmányait is befejezte, hazatért s csakhamar klszgeztek az Örosi házra az aranybetűs táblát: dr. Örosi Béla ügyvéd.

Mint új emberen kaptak a Körváriak. S nehány Halompárti lányos apából Örosi párti lett, mert nem tudhatni mit rejt a jövő — ha házasulandó fiatal emberről van szó, ki gazdag, ügyvéd és jó családból való.

S Örosi Bélat is magával ragadta a népszerűség. A szereplés vágya, a családi hagyományok a közélet terére sodorják, melynek harcaiban csak-csak megfeledkezett, ha futó pillanatra is, Halom Erzsikétől, ki még mindig pártában volt.

A két tábor ismét új harcokkedvet kapott, ifju vezért érzéven. Támadásra támadás, ütözközött, mint kék, mint az apáknál.

S a fiatal ügyvéd: — a mint szokás mondani — szép karriert kezdett csinálni.

A politikai harcok vezére lett, sőt az Örosi család leghatalmasabb tromfját most akarta kijátszani: felléptették képviselőjöltné.

akarja a háborút kikerülni, hogy szövetségeseinek érdeket feláldozza, s a mi kontónkra, Oroszország barátságát is megnyerni igyekszik. Tisztelem az ilyen őszinte politikáit!

Ily áron és ily közreműködés mellett aztán lehet béke, sőt teljes lehetőség a háború, mikor orosz részről még csak indokolni sem lehetne. És ha Ausztria-Magyarországnak ily békességre van szüksége, akkor megkapja. Ezért még én is kevéssé gémek vállalni, és: arra a nagy békés beszédre, melyet a vaskanczellár Németország és saját dicsőítésére mondott, a béke érdekében épenséggel nem volt szükség.

Most már csak az a kérdés, milyen lesz az a „Gute Miene zum bösen Spiele, melyet e beszédhez vágni fognak? Kimerünk-e kötni Oroszországgal a saját szakállunkra is vagy engedünk a Berlinből jövő presszióknak, mely hogy minden áron békét akar, az kétségtelen. Nem áron kötötték ott a szövetséget, hogy értünk háboruzzanak, mert ha a keleti ügyet feladjuk, hát hogy akkor orosz támadástól nagy időre nem félhetünk, az bizonyos. A szövetség pedig csak is támadás esetére szól. Nos hát fel kell adni a keleti kérdést, — punctum! De akkor aztán fel kell adni a szövetséget is. Ha Németország nem verekedik a mi érdekünkért, furcsa lenne fölünk, ha mi meg az ő érdekében verekednénk.

De hát ez persze csak egy embernek, az én esekélységemnek a felfogása, ami hogy téves Isten: adja! Örülnék rajta, ha az események megezőfolnának, mert sem toll, sem szóbeli ezafolattra nem adok semmit.

G. B.

A karánesebesi választáshoz, — melyről lapunk tegnap már táviratilag tudósított, — írjak, hogy a választás után a megválasztott Popovics Mihály mérsékelt beszédben kijelentette, hogy Doda Traján nyomdokain fog ő is járni, míg az általa remélt jobb idők be nem következnek.

Tanítóképzési tanári tanfolyam Tanítóképzési tanári tanfolyam lesz a legközelebbi jövőben, mint a „Népt. Lajpa“ irja, Budapestben felállítva, egy a krisztianavárosi Paedagogium, valamint az Andrássy-úti polgári iskolai tanítónő- és nevelőnőképzés mellett. E lépésre Trefort miniszter a tanítóképzés e legfőbb elve: „A tanítókat nevelni kell“ vezette. E nagyfontosságú

A Halom család pedig minden befollyását latba vetette, hogy a fiatal Örosi kudarcot valjjon.

A képviselő választási harcok féltelenségig mennek némely kerületben. Ezek közé tartozott Körvár is. Barmilyen alaváló volt is a harc eszköze, felhasználták. Arczpirító kiáltványok, telve becsmérlő dolgokkal jelentek meg az utcák szegletein. Beverték egymás ablakát és fejték. Az urak karddal, a példajókat követő plebs botokkal. Gyalázták az ellenpárt jelöltjét, gunyolták és szidták.

S azok a jó kortések ezt mind hírül hozták a képviselőjelöltnek s mindennek egy kis „alkotmányos“ költség volt a vége.

Örosit a folytonos szónoklatok s bankettek, tivornyázások elcsigázták. Lelkét, mint a harc borzalma egyáltalán szokta, szinte elvadították e küzdelmek, melyben pénz, bor sőt vér is folyt.

Elkeseredett a tények ily állásán, mely egész életében szembe állította a Halom családdal. Nem birt kibontakozni a nevelés, a helyzet hatása alól, nem bírta e kinos labirintból kivezető utat megtalálni, mely a czél felé vezet. S látta, hogy jelen szereplése a családi gyűlölséget a legmagasabb fokra terelte. Megdőbbsent a fejleményektől, melyek eszményéhez nem hogy közelebb hozták volna, de elavoltították tőle.

Ha győz, nincs mit remélnie Erzsike szüleitől, ha bukik nem állanak vele szóba se.

Lelke elvesztette az egyensúlyt. Szánibánni kezdte, hogy szülővárosába visszatér, hogy a családi gyűlölség harozainak eszközevé lett.

De már nem szabadulhatott. Férfi be-

sark igazságból kifolyólag a tanítók nevelésére vállalkozóknak paedagogiailag képzett s minden irányban képzített embernek kell lenni. E feladatnak az eddigi tanárképzés nem felelt meg, melyek a tanárképző tanfolyam felállítását teszi szükségessé. A „Népt. Lajpa“ a tanfolyam tan- vagyis munkatervét közli, de a javaslat még a legilletékesebb fórum a nagy vallás- és közoktatásügyi miniszterium megerősítésére vár. Ha ez intézet felállítását ténnyé lesz, ugy a hazai népuvelésügy egy lépéssel ismét előbbre halad. Üdvözljük Trefort miniszter ez újabb magasztos intézményét!

A felkészítő kongrua szabályozásának fontos kérdésében figyelmreméltó nyilatkozatot történt a közoktatásügyi kormány részéről a szabadelvű párt keddi értekezletén Kriessfalusy Vilmos képviselő utalva a házában ez ügyre vonatkozólag ellenzéki részről tett indítványra, kifejté a kongrua-ügy rendezésének sürögő voltát s nagy szocialis jelentőségét főleg a családok gör. kath. papságra nézve s megkérdezte, vajjon a vallás és közoktatásügyi miniszterium magáéva a közalapítványi ügyek igazgatójának ez ügyre vonatkozó munkáját. Berzeviczy államtitkár válaszul adta a gyöngédkedő miniszter nevében, hogy nem az előtte szóló által érintett ellenzéki indítvány folytán, de már két évvel annak benyújtása előtt kezdte vette Trefort miniszter a kongrua-ügy rendezését; a közalapítványi ügyigazgató munkáját nem tekintheti ma még a saját álláspontja kifejezésének, s a maga részéről csak akkor fog ez ügyben állást foglalni, ha minden illetékes tényezővel be lesznek fejezve a tárgyalások. Az ügyet magát nagyon szíven viseli a miniszter s reméli, hogy aránylag nem hosszú idő alatt kielégítő megoldásra is fogja juttatni.

VIDÉK.

Nehány őszinte szó a csanád-megyei jegyzői egyletről.)

Csanád-Palota, február 7.

Általános bevett szokás a csanád-megyei jegyzői egylet egyes tagjai részéről nagy-képűséggel hangoztatni, hogy a csanád-megyei jegyzői egyletnek nincs jövője, letargiájából fel nem rúható. Pedig e disszidensek rossz számított, nekik a kor intő szavát kellene mérlegükbe helyezni, s az igazság súlyát akkép alkalmazni, hogy vajjon az egyleti öntevékenység, komoly akarattal forditása hiánya nélkül a czél, mit az egylet kitűzött, elérheti-e? Már pedig az egyleti élet mint minden társulási megköveteli a tagok odaadó munkásságát és terét csak úgy állhatja meg,

*) Midőn e felszólalást közöljük, előre is kijelentjük, hogy a tárgyilagossági eszünk elől nem zárjuk el a tért. A szerk.

csülete foggott kockán, hát hadd forduljon a kocka.

S a kocka fordul.

A folytonos harc hadiköltségei megviselik a családi vagyont. S ősz atya közli vele, hogy e vagyon már túlnyomó adóssággal van terhelve, melyet ha ki nem egyenlítenek, bukás, szegényteljes bukás lesz eredménye, több ennél: a nyomor fenyegeti szüleit, ősz, agg, szüleit.

S mi a kibontakozás útja? A házasság.

(Végo köv.)

A csinos miss Neville.

(Regény.)

Irtó Croker E. W.

Az „Aradi Közlöny“ számára fordította: G. B.

(68. folyt.)

III. KÖTET. XXVII. FEJEZET. A megszabadulás.

„Megmondoltam!“

„Komolyan megmondolta, milyen briliáns állást utasít el magától?“

„Megmondoltam.“

„Gondolt engedelmisségemre és szerelmemre?“

„Nagy mértékű képzelődés kell hozzá, de én —“

„Gondolja meg még egy pillanatig nyugodtan, mielőtt lepest akar tenni. En kitűnő férj lesz: gazdaságos és tekintélyt fogok önnök köösönözni; ne váljunk el az utolsó perczben. Az egész kerületben mi fogjuk a beszéd tárgyat képezni.“ tevő még hozzá s látta, hogy mindig mérgesebb lesz.

Tudja nagynéja, hogy ezen szegényes ürügy miatt meg akarja szakítani összeköttetésüket?“

„Tudja. Haszonatlan e dolgot tovább is firtatni.“ válaszolám, a szobát elhagyui iparkodván.

„Maradjon még egy pillanatig kiáltáduhtól sápadtan.

Megálltam s megégyeztem szembe nézetem vele.

ha munkaköved, magasabb ambíció vezérli szereplő egyéniségeket.

Annai bizonyos, hogy kartársaim néme-lyikét — valljuk meg hszintén — sajátságos ferde nézete a társas élet iránt esükönössé tette magát, meg nem érdemelt glóriával véli körül övedzeni, pedig ha szétléte volna, meg fogna győződni arról, hogy ily kaszterű öndicsőrehtben kifogyhatlan híuság nem il-lik, a kollektíviság kicsinylése pedig művel-tégi fokának értékében tesz kárt. Egyik, másik kartársam — nem keresem ugyan, hogy saját becsületemre kiérdemelt munkája folytán lette-e az, a mi anyagát jölétét il-letli, becsüli saját értékét, s azt mondhatja magáról, miképp az egylet erkölcsi és anyagi támogatására nincsen szüksége, minden kö-örülkötéssel megvédi; a másik ennek el-lenkezőjevel védi álláspontját, tulzerenyéség-ből tartózkodó s önmagával elhitéti, hogy személye szerény anyagi viszonyaival, gazdag kartársainál nem jölhet számításba, — s így nagyon természetes, egyleti életünk meddő marad, a szükségképeni összműködés meg-kezd, s ezen egylet, mely közgazdasági és községi szerkezetünknek igen fontos és né-külözhetlen tényezője jellegével kellenek, hogy birjon. — a kartársak közötti kárhözható rang és vagyoni különbségek és egy csomó másféle egyéni hiúságok miatt, — korszerű hivatásukat megakasztják

Pedig elérkezett az idő, hogy kartár-saim egylettünk kicsinylésének atmoszférá-jából kiszabadulva, a ferde szokásokat le-gyözzük, hogy önként emelkedjék ki ama hagyományos romokból, mert az öntevékeny-ges hatalma, a kölcsönös egymás iránti kö-teles tisztelet foggna az egyletet ama műve-re emelni, hogy megynyombban és ennek hatá-rán túl is kifejlett befelele által imponáljon, s mig így nem esekszik a jegyzői kar, s az összetartás a kartársak közt nem fog ura-ldadni, s mig pezsgó élet az egyletben lábra nem kel addig számba vehető testület soha sem lesz az. Egyszeriben vajdusi fog mind-addig, mig egy korat majd meghaladó nem-zedék jömi fog s a társulat eszméjét vasma-rokka ténnyé varázsolja s nemzedék benü-n-ket mlítan a közönség vajdájával illethet.

Azt pedig nem hiszem, hogy egyetlon kartársam volna e megében, ki ezen felszólalásomban megpendítetteket komolyan gon-dolkozás tárgyává nem tegye s kibontott záslóm alá ne fogna sietni, s az egyletet intőző vezérférfiakat az itt szük körötbe szo-rított eszmének megalvalulására sarkalni ne fognak.

Egylettünk élén Návay Imre ur, Csanád-megyéi kitűnő főjegyzője áll. Egylettünk elnöki tisztét őly férfúra ruháztuk, ki a jegyzői kar melog szeretetén kívül — nagy-szellemmel, s páratlan igazság-szeretettel bir. Egyéni jelleme, rokonszenve alakja — biz-ton hiszem — egylettünknek jövőjében az újjászilts és megalottas megtetelésülését fogja eredményezni.

Az egylet tisztikara, tetterős, komoly, jellemes kartársakból áll, kik műveltségük-nél fogva a rájuk bízott egyleti ügyeket vég-zik kifogástalanul.

„Ma utoljára fogok önnel beszélni uram. Legyen oly szives mondanivalóját egyszerre közölni velem.“

„Ézt tenni fogom, kiáltá büszültem. Tel-jesen meg vagyok róla győződve, hoghya állásom és vagyonom mellett még az ön-unokaifére iljúságával és külsejével birnék, ön-nem kívánna ezen szivtelen szakítást, hanem igyekeznék eme szerezetlenül tevé-dést elismítani. Es azt hiszem, hogy ön flilig szerelmes volt belé, folytatá rekedten, de ne képzelje, hogy ezen esaléteba meg egy-szer bele harap. Nem, nem, miss Neville! A már egyszer megégett gyermek fel a tüz-től s azonkívül ő nagyon is megperzselte magát. Ha ön azt hiszi, hogy valaha nöl fogja venni, ugy nagyon osslódik. Okosabban tenné, ha eljegyzésünket nem bontaná fel, valóban. Ezt csak a saját érdekekben mon-dom. Okosabban tenné.

„Élő!“ szakítottam felbe. „On eléggé megsértett már! Aljas, becstelven eljárása, még bizonyára nem volt elég önnek! Még ha ama levelet nem irta is volna mrs. S. Ubeshez ugy az a mit most mondtot, ele-gendő volna, hogy minden köteleket szét-téjpen közöttünk. Anélkül, hogy választ vártam volna, az örnagynak hátat fordítva, elhagytam a szobát.

Most, miután reá nézve teljesen el-voltam veszte, sokkal értékesebbnékin tün-tem fel szemében, mint valaha. Ily ellent-monásokkal télt az emberi természet. Le-velet, levelet után írt, telve alázatos bocsá-natkérésekkel és mindenképp helyesen ozi-mozta. Többször volt nagynémomé: öziv-dott, protestált, könyörgött. Egy nehéz ne-gyed órát nagybátyámnál töltött — minden hasztalan volt. Vonakodtam őt látni, neki írni, vagy megégyeztem vele beszélni és visz-szakuldtam számos levelelt is kevés, de ér-tekes ajándékait. Egy busuzót özentem neki és nem léptem ki addig a házból, a mig Mulkaportel el nem hagyta és arisztok-ratikus lábairól a port le nem ruzta. Szak-ításunk, minden igyekezetünk dacára is, természetesen futottökant terjedt el. Dacra s mrs. S. Ubes művészi manőverjének, hogy az eseményt saját izlése szerint mondta el, mégis megtudták a valódi tényállást

Remélem tehát, hogy kártársaim ezen felszólalásomat egyetlegi létérdeünk érdekében igazoltnak fogják venni.

Egy csanádmegegyezési jegyző.

A háborúról.

Arad, febr. 9.

Mindig csak Bismarck. A nagy kancellár beszéde óta a kontinens politikája sajgó egyből sem foglalkozik.

Ma a Bismarck beszédekének bácsiben tett hatását kommentálják. Erre nézve a „Nemzet“ lécsi levelezője azt írja, hogy nagyon nehéz leírni azt az izgalmas türelmetlenséget, a melylyel a bécsi közönség keleten este a híreket várta Berlinből. A „W. Allg. Ztg.“ esti kiadását, a mely a szokottnál egyórával később jelent meg, hogy a birodalmi kancellár beszédekének legalább a bevezetését közölhesse, ezer meg ezer példányban kaptak az el, úgy, hogy a nyomda alig győzött elől lapos székkel küldeni. Végre elfélt tájban a legelőkeltebbeket, a Concordia-talban lehetett látni, a hol a politikai világ számos kitünősége volt jelen. Képzelték, hogy kaptak azt, az emberek egymás kezéből a meglehetősen szennyes papírszalagot, a melyeken még a Bismarck által nem igen hízogott modorban emlegetett „nyomdaiesték“ meg sem szártak. Az általános benyomas minden oldalon és mindenkinél kedvezőbb volt: a kik az osztrák magyar-német szövetségi szerződés közöztételét után már szinte látták Galiczia felé indulni hadseregünk ósz szes hadoszlopait, még azok is kezdtek békesébb nézeteket megválni és kevésbé sötét színekben látni a legközelebbi jövőt. A befolysis politikai, valamint a diplomáciai körökben is hasonló hangulat nyilvánul. Bismarck beszéde meggyújtatólag hatolt minden irányban és általában a nézet, hogy a hatás alól azok se fogják magukat kivonhatni, a kik a háborúra való izgatást tartják hivatásuknak. A kolozsai beszéd, a melyről egész Európa beszél, annyi tárgyat tartalmaz, oly bő anyagot nyújt magának a találatásra és vitatkozásra, oly gazdag, meglepő fordulatokban és roppant horderejű kifejezésekben, hogy még a hivatásszerű politikusok is egyelőre csak egyes részeit foglalkoznak és nem képesek az egész roppant szónoki mű eszményzetét összefüggőleg taglálni. Ama meg egy hang, a melylyel a birodalmi kancellár az osztrák magyar-német szövetségről elszólt, a szövetség szilárdágának és tartóságának különböző hangsúlyozása, a legjobb hatást tette. Mindenkinek önkéntelenül eszébe jutott, hogy eddigelő, ha a kancellár rokonszenven beszélt is monarchiánkról, a melegség ily magas fokáig soha sem emelkedett fel letezetéseiben. Sok kommentár tárgya a beszéd ama része is, a mely meglehetősen a végére szorult és a bolgar kérdésre vonatkozik. Nem lehet csodálkozni a felett, hogy a kancellár kérdésben ma is ugy vélekedik Németország esetleges szerepéről és feladatáról, mint a hogy máskor őta mindíg vélekedett; de másfele el kell ismerni, hogy az eddigelő szibatosabb prezcizirozott, főleg két pontot, a melyok a bolgar kérdés megoldására nézve runikiül fontosak.

Az egyik pont az, a melyben — a nélkül, hogy Oroszország egyoldalú beavatkozásának lehetőségéről csak emlités is lenne — arról beszél, hogy ha Oroszország diplomáciai uton iparkodnék a szultán beavatkozását szoba hozni, Németország támogatására számíthatna. Ezzel Bismarck az, azt jelentette ki, hogy Bulgária sorának elfűtésében a legnagyobb befolyás a török oszártságot illeti. E feltételek annál alaposabbak, mi el valamivel odább Oroszország szerződéséről befolyásáról beszél, a berlini szerződés pedig tudvalevőleg egy szót sem szól arról, hogy Oroszország Bulgáriában nagyobb befolyásra tarthatna igényt, mint bármely különösen azért, mert azon izléstelenüget követte el, hogy az én általam visszaküldött ékszereket viselte. Még ma is azt hiszem, hogy egykori jeggyűrűm azó hegyes kis újját díszíti.

XXVIII. Fejezet.

Féltékenységek

Midőn Campbell Dickyt folyton Fox Nelli társaságában láttam, azt kérdém magamtól, hogy nem-e velem ellenséget szerelté anata ellen. Nelli folyton szőpítgette előtte tettemet, mig nem megékült; és ismét jó barátok lettünk. Velam sz-mben ugy visülte magát, mint egy fivér, minden gondolata Nelli vel foglalkozott és én örvendem egykori udvariomat teljesen és ily örvendem módon látni. Kilovagolt vele, lawn-tennis játszottak, haesak lehetség volt, mindig lefoglalta magának és minden alkalmat meg ragadott, hogy láthassa. Legnagyobb csodálkozásomra Nelli ezen figyelmet, nagyon szivesen fogadta. Rend szerint — nem mindig — mihelyt egy férfi hajlandóságot mutatott a barátság határait átlépné, és a virágos, szerelmi ösvényre lépett, rögtön hevesen visszautasította, és mogorván elfordult tőle.

„En nem akarok férjhez menni.“ mondta gyakran; „nem tñrhetem, hogy minden ember azt higgye felölünk, hogy csak azért jvünk ide, hogy egy jobb vásáron kínálgathassuk magunkat, mint otthon; rögtön felvilágosítom őket, hogy nekem különös nagy áram van, s nem vagyok bármely áron eladó.“ Büszkesége és osipós, sarkastikus megjegyzései mindazokat, kik hozzá közlelni akartak, csakhamar elriasztotta. Gyakran ügyelmeltemmel öt tulságos hirdelen eljárásért. De haszlatlan.

„Nem használ semmit Nora, nem csinálhatom magamat másképp. Ki kell, hogy mondjam a csipős dolgokat, ha nyelvemre jönnek, hiszunkban annyira bízlegnek a férfiaknak s annyira elkényeztetik őket, hogy ellenállhatatlanul kényeszerítve vagyok őket megvárni és megmutatni nekik az őket megillető helyet.

Azért csodálatom, hogy Campbell Dicky közédését türtte, és megjegyzést is tettém reá.

más nagyhatalom, Törökországon kívül, — A másik pont az, a melyben nyíltan kimondatik, hogy Oroszországnak kell hivatalosan megvárni az első lépéseket a városig megoldásának megindítására. Ez az, a mitől az orosz diplomáciai publicisztika mindíg zavart, most azonban megértheti Bismarck szavaiból, hogy Bulgáriában a mostani állapotnak diplomáciai uton való megváltoztatásáról mindaddig nem lehet szó, míg Oroszország hivatalosan meg nem mondja mit akar. — Feltűntetést keltett, de inkább csak zurnalisztikai körökben, Bismarck kifakadása a sajtó ellen, hanem a megvetést, a melylyel a birodalmi kancellár a hetedik nagyhatalmaságról nyilatkozott, senki sem vette egészen komolyan, mert — ez volt az általános vélemény — ha Bismarck annyira kicsinylené a sajtót — nem foglalkozott volna veie annyira behatóan és ismételve is.

Bismarck beszédeiben — írják a pétervári lapok, — a második rész ellentmond az elsőnek s a harmadik a történeti igazságnak. A „Novosti“ írja: Németország a keleti kérdésben szintén érdekelve van, de külön biztosítékot kíván Ausztria-Magyarországtól, azért Oroszországnak a keleti kérdésben mindkettőjétkel van dolga. Bismarck beszéde a helyzetet valószálatlanul hagyja, nem mutat rá a válság megoldására.

A „Petersburgskaja Vjesztica“ írja, hogy Oroszországot elszakítani, Európától anyi, mint másodrangú állammatörpíteni. A Kancellár ígéri, hogy akeleti kérdésben Oroszországot ellen fog dönteni. Ez nem béke A „Grasdanin“ azt véli, hogy Oroszország és Németország érdemeinek az igazságának megfelelő emítésé a Bismarck megérósíthette volna a szerződés közöztételének a német-orosz viszonyokra nézve a helyzetet tisztázó hatását. E helyett sokat beszélt amaz új axioma megmagyarázása: „Bismarck, cest la paix.“ A székkakas „Noroje Vremja“ azzal vigasztalja olvasóit, hogy Berlinben másképp tekintik az orosz készüldéseket, mint Bécsben. Ez nem sok, de mégis valami. A beszéd hatása a pénzügyi körökre kedvező.

Egy másik jelentés szerint, a pétervári kabinet békés szándékainak színtomáján tekintik azt a körülményt, hogy Vysnegradski pénzügyminiszter nem akar költeni a stratégiai vasutakra és a hadügyminiszter hitelt követelését 6000 új waggon beszerzésére visszautasította. A vasutógyi hiányainak mellőzésére Vysnegradski által javaslatba hozott tervzet minden esetre sok időt és munkát fog még igénybe venni a minék megvalósítására lehetetlen, ha Oroszország valóban szomszédjai megtámadásaitól tart. Kiváló hadügyi tekintélyek azt vélik, hogy legelőbb is azt, a mi van s a mivel a hadügyi kormány rendelkezik, kellene rendbe hozni.

A párizsi „Journal des Debats“ azt bírálja, hogy Oroszország állandóan várakozó álláspontot foglal el a hármass szövetséggel szemben és ide vonatkozólag megjegyzi, hogy Oroszországtól földrajzi helyzete dacára olyan politikai akarat követni, a minőt Angolország sok ideig eredményel követett és mely Angolországot mintegy Európa békebirájává tette. Azon erőnek, mely az állandó tiltésében rejlik, az a tulajdonsága van, hogy mindazokat foglalkoztatja és megfélemlíti, kik kombinációk után kapkodnak, innen van az a nagy, kétes jellegű lárna, innen van, hogy a szomszédok duzzogása dacára, a béke erélyei utójára is annál inkább szaporodnak, minél világosabb és szívósabb ez a politika.

Az orosz kormány pénzügyi terveiről közli a N. Fr. Pr.: Az orosz kormány a belga, németalföldi és svájci pénzügyemberekkal tanácskozik, egy újabb 250—

„Keresztanyam kétszáz font évi járadékot hagyott reám, és bizonyos fogék tehetek azt, a mit akarok.“

„Erded ezalatt, hogy Mrs. Campbell is lehetés.“

„Remélem,“ válaszoló elpirulva.

Kell-e mondanom, hogy a legnagyobb rokonszenyvel voltam e pár iránt? Saját szerelmi ügyeim végetek voltak. En minden hasonló dologgal végeztem. Mondám magamnak a legnagyobb érdeklődéssel és energiával viseltem Nelly eljegyzése iránt, és az ügyet különös partémóssombá vettem. Bábészletem nagybátyámat és nagybátyám Fox ezredest észre tértette. Mennyasszonyuhám, koszorum, fátynom és alakodalmi kalács Nelli rendelkezéseire bocsájtattak. Minden a legszebb rendben mont. A napot is meghatározták; az ajándékok csak úgy hullottak a szerencés párra, egy ház bére vétetett és bebutoroztatott, sőt még egy kocsi beszerzése is komolyan tárgyaltott.

„Mit gondolsz, ki küldött nekem ajándékokat?“ kérdé Nelli két nappal az esküvő előtt hozzám berohanva. Ötven ezer szabad találatom. Kezd el, s előem állt kezét hátul elrejtve.

„A tatárok chánja; Sandwich szigetek királynője, a te Dohyt!“ válaszolam a nélkül, hogy szememet munkámról — mely a kelengye gazdagítására volt száva — felmentettem volna.

„Ne légy olyan libácska és nézz ide!“ Ezen sürgős felszólításra odanéze egy elegáns kék tokot láttam; e tok tartalma egy csinos, tömör nyakék és egy gonyólyt medállon volt gyönyörűek — egyike a legértékesebb ajándékoknak, melyet Nelli eddig kapott.

„Nem volt ez nagyon, de nagyon szép tőle?“ kiáltá. „Eppen az, mit a legjobban kívántam.“

„Kitel volt olyan nagyon szép? Be kell látnom, mikép eszed ilyen körülmények közt kisse meg van zavarodva. De ha a magas adományozó nevé tudnám, úgy sokkal könnyeb volna kérdésemre felelnem!“

(Folyt. köv.)

700 milliónyi rubelre vonatkozó kölcsön megkötése végett. Az új kölcsön biztosítására az orosz kormány bír. szerint az Urabnyik jóvődelmet öti le: Beszélük, hogy a tárgyalások lefolyása a legkedvezőbb kilátásokat nyújtja a sikerre.

Hogy miként beszél Bismarck az el. „Schles. Ztg.“ egy tárczairója beszélt el... Minden szem kopasz feje, sűrű, bor, zas szemöldök és felőr, erős bajsz arca sötétlék lovaskabátja, szorított széles váll magas alakja felé fordult. Egyenesen, magatartásban olykor előre, olykor hátra hajolva, kezét hátán összelteve állt az asztal mögött. Számos képviselő elhagyta helyét a padban, egész a lépcső mellé állt, mely a szövetség-tanács asztalához vezet, odahajolt a korlát-hoz, ráült a lépcsőfokra, hogy közelebb legyen a kancellárhoz. Bismarck herceg, mint mindig, halk hangon beszélt, gyorsan kitoró, csak beszédközben alakot ölt, sokszor félbeszakított mondatokban. A ki ninos hozzázokva ebben a teremben hallgattai, eleinte egyáltalán nem értené. Kezét hátán azalett folytatódégen mozognak. Rövid időkönben jobb keze a jobb kabátzárny hátsó zsebébe nyúlt, kivette fehérr zsebkendőjét, könnyded végigtörölte homlokát és szeméit s közönség s rendeltesége szerint használta, aztán ismét betette zsebébe.

Alig múlt el négy perc, hogy ez a zsebnyelzés ne ismétlődött volna. A herceg mellé állított poharat, melyben a vizet egy kevés moselbor tette sárgássá, jobbkeze szintén gyakran vitte ajkaihoz s rendszerint egyszerűen őrült ki tartalma. Ezalatt fia, Herbert gróf az asztallapján a Rottenburg papírjai mellett, ezzel és Rantzauf gróffal, néha Bötticherrel együtt szeretetteljes fáradozással keverte az új pohár tartalmát. Az Apollinarius vizet üvegszámra hordta a teremör. Gyakorta a herceg szava hangossá, csillámlóvá, mindenütt hallhatóvá vált. Minden oly mondatnál megtörtént, melyben lángoló hazaszeretetének, a német népe vetett örmélt büszke hitnek és az igaz ügyben való bizalmának adott kifejezést.

Az aradi és aradvidéki tisztviselői-kör fogyasztási szövetszének alapszabályai.

Arad, febr. 9.

Minden kommentár s tájékoztató bevezetés nélkül jelentek meg a legközelebbi napokban a helybeli sajtó hasábjain a 30. §-ra terjedő alapszabályok, a melyek valószínűleg még csak tervezeteket képeznek, minthogy tudomásunk szerint a tisztviselői kör által elfogadva s felső helyen szentesítve nem lettek.

Igy fogynak fel a dolgok, valószínűleg tartjuk, miszerint a közzétételre az szolgálhatott indokul, hogy az érdeklődők róla tájékoztást szerezvén, egészszesség eszmecseré által az elvek tisztázassanak. A fogyasztási szövetszektet eszméje igen fontos és életbe vágó aktualis jellegű kérdés, mely hivatva lenne a tisztviselői kar — sokszor szánandó — helyzetén könnyíteni s miután csekélységgem ez előtt két évvel a lapok utján rövid körvonalokban már fejtegette az eszme nagy horderejét, s mivel továbbá az alapszabály tervezetben lefejtettek elvektől eltérő véleményben vagyok, az így érdeklőben kívánok a tervezet alakit és elvi részére némi észrevételeit tenni.

Azt gyaníttatja az alapszabály-tervezet 22. §-a, hogy a tagoknak 6 heti hitel nyitattik, a melyre nézve bevásárlási könyvet nem nyujt előnyt, de határozottan nyommasztólag hat a tagokra, mert előre le kell tennie azon összeget, mely i havi háztartására szükséges. De másrésztől minék a hitel azon tagnak, a kit anyagi viszonyai arra képesítenek, hogy i havi szükségletét előre fedezhetik? Ebben kevés racziót találak.

A másik elv „a szövetszekteti tőke alapítása“. Az erre vonatkozó 4. §-ból nem érthető ugyan még teljesen a cél, azonban azt a 27. §-élegé határozottan megmondja, a mely jelezi, hogy az alapító rendeltetés az önálló üzlet nyitása, mely nem kezes időköt való bevásárlást kíván.

Dacára annak, hogy ezen §. nem eléggé határozott a körülírásban, a felvetett elvet nem találjuk életre valónak nemcsak azért, mivel az önálló üzlet kiterjed munkaközének vezetésére a tisztviselői kar alig vállalkozhatna, hanem azon fontos oknál fogva sem, mivel a csekély tagból álló kör az i rtos befizetések által nagyon hosszú idő elteltevel juthatna csak azon tekintélyösszeghez, mely egy önálló üzlet megnyitásához kívánat, a mely tag családjának szükségletét kielégíteni képes volna. Mert nem kell feladni, hogy a tőke kamatainak 3 százalékát a tisztikar (elnök, titkár, pénztáros) tiszteltéjára felemészti s a visszamaradt csekély százalék nem igen járul a tőke emeléséhez; arra pedig aligha lehet remény, hogy a befizetendő biztosítékok kamatai fokozzák a jóvődelmet, mert mint fentebb érintettük, ezen elv tarthatatlan s így biztosítékot befizettetni nem fognak oly mérvben, melyből számba vehető gyümölcsöztesés származhatnék.

A harmadik elv abban kulminál, hogy a szövetszektet élete a tisztviselői kör fennállásától tétetik függővé. Az igaz, hogy beteges eszmét jó ily eshetőségek korlátait közé szorítan; de az ismét nem helyes, hogy egy esetleges életre való, gyakorlati életben életerősnek bizonyult egészszesség eszmét oly tényezőktől tegyük függővé, melynek jövője kétséges, azaz fennállása szilárd alapokon nem nyugszik. Vagy lesz jövője a fogyasztási szövetszektetnek, vagy nem, és ha kiallja a tüpróbát, mig ellenben a tisztviselői kör esetleg ugyanakkor felosz-

lanék, mi indok volna a szövetszektet eltemetésére? Azért kívánóg egy termékeny gyümölcsfát, mert a másik, a melyről emez nemmesített, már nem életképes? Ez oly talány, a melyet megfajteni és megérteni alig lehet.

Ezen előzmények után célszerűnek találom saját véleményemet a következő javaslattal kifejezni.

1. Mondjunk le a bevásárlási könyvek munkaszaporító eszméjéről, e helyett a bérzavásárlás eszméjét tegyük magunkévá. Ezt úgy értem, hogy a szövetszektet próbák összegekbe szoló bérzavakat adjon készpénzért tagjainak, kik ilyeneket tetszés szerinti összeg erejéig váltanak. A tagok ezen bérzavakkal fizetnének azon kereskedőknél, a kikkel a szövetszektet szerződik s a kikkel 3 hórl három óra menőleg elszámolási viszony kötetetik ki. Ezen egyneved éves időtartam alatt a szövetszekteti pénzárba folyt összeg saját tőkénk gyapítására gyümölcsözteszék. Minden egyneved évi elszámolás alkalmával visszatartandó lenne a kereskedők által felajánlandó kassa-skontó, a mi szintén a tőkéhez csatolandó. Ezen eljárás rövid idő alatt tekintélyes összeget biztosítana, a mi a kamatos kamatozás alapján könnyen kiszámítható.

Vegyük számításunk alapján 400 tagot, kiknek mindegyike havonként 30 lrtig vált bérzavát 400+30-12,000 frt, ennek egynevedévi 4 százalékos kamata 120 frt, a másik hónapban befolyó 12 ezer frt ket havi kamat 80 frt, a harmadik hónapban 40 frt, a két utolsó kamatos kamata 120; tehát az első nevedyben 20,2 forint kamatnyereség lenne, a többi nevedyben szintén ennyire emelkednék s így évenként ez uton közel 5000 frtra tenünk szert, nem számítván a kassa-skontó, valamint ez elvileg helyes i rtos felvételi díj kamatait sem.

En azt hiszem, találkoznék Aradon kereskedő, a ki a egyneved évre terjedő elszámolási viszony alapján üzletkötésre hajlandó lenne nemcsak, de kassa-skontó is adna, mivel ez uton mintegy 200 nehány ezer frt forgalmat csinálna, a mi nem megvetendő kereskedői üzlet.

A hitel nyujtás elve pártolándó, azonban másként lenne érvényesítendő, nem pedig az invadé letétel utján.

Egyik legéltrevalóbb elv azonban az önálló üzletnyitás, a mire már nézetemet kifejeztem volt szerencsém.

Ezen elv helyébe — szerintem — sokkal célszerűbb volna azon kombinációt felvenni, miszerint az évi alapító kamatából bizonyos számú s meghatározott összegig terjedő sorsolás eszközöztetnék. Bővebb indokolás tekintetéből példával fogom ezt illusztrálni.

Feltéve, hogy a szövetszektet ezen elvet magáévá teszi s kimondja, hogy azon esetben, ha az alapító kamatai 2000 frtra emelkedtek, évenként 1000 frt, vagy a kamat egész erejéig terjedő 40 drb ötven frtos sorsolás eszközöztetik. Ez esetben 40 tagnak ötven frt visszatérítendő, a mi határozottan tisztá haszen. S miután a tőke évről évre nagyobbodik, a növekedő kamat is több nyeresémet helyez kilátásba, sőt ezen módot még akként is lehetne alkalmazni, hogy pénz helyett érték-papir-sorsolás eszközöztetik, a mely — ha Fortuna gráciája ugy akarja — kedvező szerencse esetén nagyobb nyeresményre is nyujtana kilátást.

A sorsolásnál nem kellene a kiterjedt üzleti gondok miatt agódnni s megszünne egyuttal a vagonbúká eshetősége is, a mely laikus kezelés mellett mintegy elmaradhatatlan következmény.

Magától értetődik, hogy az egy évben már a sorsházás kedvezményében részesült tag addig a míg a többi is nem élvezte azt, nem számíthatna újabb kedvezményre.

Ily irányú szövetszektet Amerika majd minden népesebb városában létezik s azt hiszem, nálunk is halás talajra találna különösen akkor, ha a szövetszektet életképtettség beigazolattik s a tagsági jogosultság nem szorítottatik a zártkörű korlátok közé, mint a hogy a jelenlegi tervezetben érintve van s a tagok számanak szaporodása fokozódván, általa a szövetszekteti alap nyerné megszilárdítását és így egyik emelne a másikat.

Kívánatos, hogy a pontos tárgy minél behatóbban megvitatassék s ennek alapján oly mű alkottassék, melynek előadás kibátása és elntreválósága a sikert biztosítaná, melynek nyomdókan haladhasson hazánk többi népesebb városainak tisztviselőségére is. Tehát szóljunk hozzá!

Csik János.

Legújabb posta.

— Oroszország a Bismarck beszéde után. Pétervárról sürgönyözük: Orosz diplomáciai körök arról biztosítanak, hogy Oroszország Koburg herceg eltávolítása előtt semmiféle javaslatot sem tesz Bulgáriára vonatkozólag.

Egyidejűleg azt is hangostatják, hogy Oroszország katonai intézkedéseik között mit sem fog visszavonni, sőt az osztrák határ mentén szaporítani készül az orosz helyőrségeket. A Suwelki mellett álló lövészdandárt hadi lábra állítják. A kaukázusi hadtestet már tíz nap előtt mozgósították.

A Brüsselben folyt orosz tárgyalások meghusultak. Most 50 milliónyi belöldi kényeszakácsot terveznek.

— A német trónörökös betegségről egy újabb táviratunk után tegnap ismételten hírt adunk. Ennek közgészítéseül közölhetjük még a következőket: A német trónörökös állapota újra aggasztja az orvosokat. Nyugtalanul néznek a következő napok elé. Ma délelőtt már a fölött folyt a tanácskozás, hogy szükséges-e a gégefő-metszés. A

daganat növekedésben van és attól félnek, hogy nemeres részek is megtámadhatnak.

San-Remo, febr. 8 (Saját tudósítónk távirata.) A trónörökös torkában jelentkező daganatok folytán légzési nehézség állt be és talán már a legközelebbi sürgönyök a gégefő-metszés végrehajtását fogják jelenteni.

Táviratok.

Az udvar Budapeston.

Budapest, február 9. (az „Aradi Közlöny“ eredeti távirata.) A király és a királyné és Valeria hercegnő ma délután 14 órakor ide érkezett.

A czukos törvényjavaslata.

Budapest, február 9. (az „Aradi Közlöny“ eredeti távirata.) A pénzügyi bizottság ma elfogadta a czukos törvényjavaslatot.

A német trónörökös a halálra. San-Remo, febr 9 (Az „Aradi Közlöny“ eredeti távirata.) A trónörökös az éjjel lélegzési nehézségekkel küzdött. Az orvosok hír szerint azonnali gégefő-metszést tartanak szükségesnek. Délelőtt a trónörökös rosszábul érezte magát. Lélegzése sokkal nehezebb Bergmann tanárt rögtön idehívták.

San-Remo, febr. 9. (Az „Aradi Közlöny“ eredeti távirata.) Bergman orvos délután 4 órakor gégefő-metszést tett a trónörökösön, kinek állapota kielégítő.

Az angol trónbeszéd.

London, febr. 9. (Az „Aradi Közlöny“ eredeti távirata.) A Parlamentet ma trónbeszéddel megnyitották. A trónbeszéd nem szól a Bolgar kérdésről és az európai helyzetéről.

Az angol trónbeszéd.

London, febr. 9. (Az „Aradi Közlöny“ eredeti távirata.) A Parlamentet ma trónbeszéddel megnyitották. A trónbeszéd nem szól a Bolgar kérdésről és az európai helyzetéről.

Az angol trónbeszéd.

London, febr. 9. (Az „Aradi Közlöny“ eredeti távirata.) A Parlamentet ma trónbeszéddel megnyitották. A trónbeszéd nem szól a Bolgar kérdésről és az európai helyzetéről.

NAPTÁR.

Február 10. PÉNTÉK. Rom. kath. naptár. Skolasztika. Prot. napt.: Gábor. Görög orosz naptár: (január 29) Iganáz. Nap két 7 óra 17 perc. Nap nyugszik 5 óra 11 perczkor.

Február 11. Az aradi Lloydársulat zártkörű táncszolgája.

Február 11. Az aradi ipartestület bálja. (Iparsház.)

Február 11. Az aradi közegő tanitók estélye a Krispin-teremben.

Február 12. Az aradi hadászok és népfelkölök betegszolgája s temetőkereső egyletének bálja a „Febr Kervezt“ nagytermében.

Február 12. A galsai gránitkőbánya részvény-társaság közgyűlése Aradon, a lóva-pálya irdahelyiségében, délelőtt 10 órakor.

Február 25. Román bál Aradon („Fehér-Kezest“).

Az

„ARADI KÖZLÖNY“

(Megjelen minden nap.)

Előfizetési feltételei.

Table with 2 columns: Time unit and Price. Rows include: Egy évre 12 frt - kr., Fél évre 6 „ „, Negyed évre 3 „ „, Egy hóra 1 „ „.

Vidékre székűldve: Egy évre 14 frt - kr., Fél évre 7 „ „, Negyed évre 3 „ 50 „, Egy hóra 1 „ 20 „.

Vidéki t. előfizetőinket kérjük, hogy az előfizetési díjakat mielőbb befűldeni sziveskedjenek, hogy a lap pontos expedicióját fennakadás nélkül teljesíthessük.

Könyvtársi uton történő előfizetéseket csak azazalék levonás nélkül fogadjunk el.

Az „Aradi Közlöny“ szerkesztője és kiadóhivatala.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— Aradmegye közigazgatási bizottsága rendes havi üléset ma délelőtt 9 órakor tartja meg a megyeházán. Felhívjuk reá bizottsági tagok figyelmét.

— Színházi biróság. A színházi peres kérdések megítélésére hivatott színházi biróságba a szerdai városi közgyűlésen a törvényhatósági bizottsági tagok közül: Péterffy Antal, Várjassy József, Schöppkeas Ede dr., és Tarjány Vilmos választattak meg.

— Salaczó emlékezete. Az aradi izr. neogylt f. 6. február 5-én Hirschmann Rozalia egyeteli elnök elnöklése alatt tartott közgyűlésen Rosenberg Lipót az egytel állandó választmányi tagja hol. Salaczó Gyuláné emlékére a következő emlékbeszédet tartotta!

Mielőtt a napirendre áttérnék, engedjék meg tisztelt hölgyem, hogy egy szomorú kötelességnek megfelelvé, a közgyűlés névben kifejezést adjak azon őszinte mely kégyeletnek és tájadalmas részvétnek, melyet mi mindnyájan Salaczó Gyuláné szül. Keller Ilona urnónek, egytelünk nagrabesúlt tagjának, Salaczó Gyula ur kir. tanácsos,

Arad szab. kir. város polgármestere és egyházi disztangja nevének elhalálása folytán érte.

Egyelőtt a megboldogultnak ki érdemeiben gazdag férjének, részvételt keltő kiskorú gyermekeinek, városunk társadalmának kulturális és jótékony intézkedéseinek elkövető halottja a város kérésére tagjainak egyikét vesztette el, aki korosztályi szerepében gazdag életével élénk részt vett a zsidó könyvtárással és magas szociális feladatában.

Már az 1882-ik évben tanúsította egyelőtt érzett részvételt és jóindulatának fényes jelét, a midőn ugyan a megboldogult az akkor általunk rendezett, "bazarban" virágosarkokot, az átszellőtelt lényének megfelelő és költői megjelenésével jól illő virágosarkokat vezette s az által egyelőtt javára tekintélyes jövedelmet szerzett. Kevés nappal ezelőtt volt egy éve annak, midőn én magam a polgári nőegylet egy ünnepélyi alkalmával, hüllöttem, a mint egyelőtt két választmányi tagja előtt egyelőtt sokoldalú tevékenysége fölött teljes elismerésnek adott kifejezést és különösen hangsúlyozta azt, hogy egyelőttkel jelöltésem mindenkori nagy érdekel és teljes figyelemmel olvassa.

Pár hete annak, hogy én és egyelőtt több választmányi tagja, a Kölcsey egyesület, 4 egyik felolvasó estélyén hattyudait hallottuk és mindnyájunk lelkében rezeg még az utolsó szavát szomorú hangja, a mely nem remélt gyorsan valóvá vált halálsejtelmet foglalta magában, és mely megható szép, költői koncepciójában így hangzott:

"A virágoknak szintén van zenéjük, csak legyen, a ki hallja azt. En nem sokára szomorú ányékolta hant alá jutok. E hantokat illatos fü fogja benőni önmagától. Virágot azt ki ütölkészek nekem. Oh szép sírvirágok, ti zenéi fogtok nekem, midőn estendően özöcsügtek a zizegő Zepiuról. Oh zenéjétek csak, én hallgatom, hallani foglak örökké, mert én a hant alatt pihenve is megértem felségs zenéteket."

Nyugodjék a megboldogult édesen, csöndesen, úgy a mint ő azt észértelesen sejtette, mi pedig egyelőttnek meg fogjuk őrizni örök időkre az oly korán elhunyt nagylelkű, magasztosan gondolkodó és érdező emléket, ki velünk szeretete és gyakorlati az ember szeretetet kegyeltes munkáját.

A közzéadások szintén Rosenber Lipót által előterjesztett évi jelentéséből a következő tételeket idézzük: A kezelési pénztár összes bevételei voltak 3219 ft 85 kr., összes kiadásai 2734 ft 25 kr., tehát pénztári maradvány az 1888. évről 485 ft 60 kr. A bevételeknek főbb tételei: az egyelőtt tagok éves járulékai 1232 ft, a hangverseny tiszta jövedelme 969 ft 33 kr., adományok 193 ft 80 kr., kamatok az alapítvány után 544 ft 50 kr. A kiadások főbb tételei: havi segélypénz 52 keresetképtelen szegénynek és 10 árvának 1411 ft, szegények közt kiosztottak az év folyamán 823 ft 50 kr., szegény tanulóknak ruházására 150 ft 82 kr., évi járulék az izz. árva ház fenntartására 50 ft és stb.

Az egyelőtt a lap tőkék szaporodott 150 ft-tal, é. p. Eisenstädter szűl. Berger Juliának 50 ft-nyi adománya, bold. Berger Susánna és Spitzer Ignác 100 ft-nyi adománya, bold. szűle emlékének tiszteletére. Az alapítóknak állása 1887. év végével 12452 ft 27 kr.

A léányárvaház alapítókja szaporodott 60 ft 92 krral, annak állása 1887. év végével 1505 ft 97 kr.

Salacz Gyula polgármester urnak átírta, mely a nőegylet részéről bold. néjének ravatálára letett koszorúért háláját fejezi ki, kegyeltes tisztelettel tudomásul vétetik.

A számvizsgáló bizottság jelentéséből kitétni, hogy a számadások minden részében helyesnek találhatók. Az 1888. évi számadások feletti számvizsgáló bizottság tagjait választották meg: dr. Schöpke Edén, Leopold Rezsóné, Lusstig Adolfné, Rosenber Lipót, Schulhof Károly, Spitzer Ignác és Leopold Zsigmond.

Az elnökségnek, é. p. Hirschmann Rozália élnek, Stienhardt Rozália al- élnöknek és Deutscher Babetta pénztárnok és alapító gondnoknak és a választmány összes tagjainak az egyelőtt ügyek tapintatos, gondos és legörvendetőbó sikertől kitüntettet vezetéseért köszönet és elismerés fejeztett ki, mire a közgyűlés bejáratott.

Az ügyvéd reform és az aradi ügyvédi kamara. Az ügyvédségről szóló törvényjavaslat tervezetének átanulmányozása és véleményes jelentésselre kiküldött bizottság f. évi február hó 11-én délutáni 3 órákor a kamara hivatalos helyiségében ülést tart, mely alkalommal a tervezet tárgyatlatni fog. Ezen ülésre a kamara tagjait meghívom és egyszerűen értesítem, hogy a tervezet a hivatalos helyiségben betekínthető. H a s z Sándor, élnek.

A városi számonkérő szék tagjait a városi közgyűlésen Tarján Vilmos és Péterffy Antal választatták meg.

Hammer Károly a temesvári pénzügyigazgatóság vezetője és a 6-ikán átvette a hivatalos működését megkezdte.

Havazik. Rég nem látott vendéget kaptunk. Havazik újra. Nagy hópókák hullnak, szállingóznak kedvesen. Az időjárás kissé megnyúlt s a napok óta dermesztő hideg már nem érezhető.

Szélhűtés érte. Kocsuban Onucz 65 éves kislány lakos körülbelül 15-16 éves mostohafiával. Vigyiken Miklóssal szórán este Aradra érkezett és a nagyvárán ut 4. számú kocsmájába ment megszállani. Azért jött Aradra, hogy a megyei árvazeknél lévő kitáblázási ügyét megsűrtesse. Mindenekelőtt lovakat látta el szánt megvacsoráltak a kocsmában s megittak egy fertály palinkát. Midőn lefeküdt készülték, Kocsuban kiment az udvarra. Miután azon-

ban sokáig künn maradt, feltűnt a dolog Korostyas János kocsmárosnak s kiment utána. Ott találta az udvaron a földön fekvő. Rögtön kiharvta a fűt is, ki gyertyával jött ki. Az öreg ekkor már haldoklott. Az első pillanatban nem tudták el sem képzelní, hogy milyen rojtélyes körülménynek esett áldozatul. Jelentést tettek a rendőrségnél, honnan éjjel fél 12 órákor Somogyi László kapitány és Pószgyaj Lajos dr. tb. főtörös a kocsmába sietett, hol Kocsubánt már halva találták. Az orvos konstataálta, hogy a rögtöni halált agyszélhűdés idézte elő. Hulláját kiszállították a temető halottas kamrájába.

Arad város közigazgatási bizottsága rendes havi ülését ma délután 3 órákor tartja meg a város háza tanácstermében.

Náváltoztatás. Barbu Tamás aradi lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel Biroára változtatta át.

Bérbe adott előfogatás. Galva község képviselő testülete a loállomány apadására az előfogatás arányosabb felosztására folytatólagos a bérbeadás. Az árlejtés 800 ft kikültási ár mellett f. hó 2-án ejtetett meg, midőn 588 ft-tal Csokándár Juon és Rinas Todor nyerték el a vállalatot.

Rölytelyes büntény. Titokzatos eset hirt hozta pár nap előtt igazottségba Temesvár egyik külvárosának népét. Egy odaváló nemtelap előadását készít az eszt a következő: Tegnapelőtt készt este két álarcos ember jelent meg W babaasszony lakásán s revolvert szögözve mellénké, záparancsoltak, hogy szedje össze a műsereit s szó nélkül kövesse rögtön őket. A megrémült asszony szónélkül engedett, a két ur kocsiá emelte s ott bekötötték a szemét. Kisidő múlva megállolt a kocsi s a két ur a bekötött szemű asszonyt fölvezette egy emeleti lakásba. Ott levették szemérő a köteléket. S W. ne egy hölgyet pillantott meg, a ki ágyban fektett arczán álarcot. Ehez hozta őt a két idegen Miután W. né kötelésszerlen elvégezte a dolgát, észrevette, hogy a férfiak az újszülött megfürdetésére párolgó forró vizet készítettek. A körülmenyek olyanok voltak, hogy a bába rögtön sejtette a férfiak szörnőy szándékát és sietve el akart távozni, hogy tanuja ne legyő a gyermekgyilkosságnak. De ekkor újból revolvert szögöztek mellénké s az új szűltötött halt meg a szemé láttára a torró vizben. W. né után azután bekötött szemmel, félájtalan vilték vissza lakására. A lakosság között szájról-szájra jár ez a nagy mértékben valószínűtlen borzalmas trsfénet, a mely azt a benyomást teszi mintha valami francia rémgregényből kölcsönöztek volna W. né azonban szentül állítja, hogy eset szőről-szóra megtörtént vele s hir szerint meg is akarja tenni ez ügyben a följelentést.

Alapítási ünnepély. Az aradi cheura kadischa-egylet elhatározta, hogy az ez idei alapítási ünnepélyét február 19-én és folytatólag 20-án és 21-én délelőtt 9-12 és délután 3-5 óráig tartandja meg, tekintettel azonban az uralkodó időviszonyok több irányú mostohaására, a szakoskos diszebb nélkü. Az alapítási ünnepély alkalomával, illetőleg a fent érintett napokon tartandó közgyűlésen az alapszabályilag meghatározott díjak lefizetése mellett a) új tagok fölvétele; b) a Cheura Kadischa tagjainak eddig be nem iratottjai beiratnak; c) azon egyelőtt tagoknak, kik 20-ik életévüket elérték, az ülési és szavazati jog megadatik, és d) az évi járulékok és egyéb illetékek hátralékainak lefizetése előgadatik. Végre megjegyzetik, hogy ősi szokás az, miszerint alapítási ünnepélyek alkalmával a Cheura Kadischa izz. betegpóló és temetkezési szent testvér-egylet jótékony céljaira készpénz vagy a kórház számára ág- és fehérnemű adományoztatik. A tisztelet tagok általánosan ismert és mindenkor bizonyított jótékonyági érületéből a választmány annál temesebb adományokat elvárni bátorodik, minthogy az alapítási ünnepélyvel egybekötött diszebb ezidéni mellőzése által minden egyes tag nem csak kiadásról megóvatik. — Az adományok ugyanis az alapítási ünnepély alkalmazásával, illetőleg a fent érintett napokon tartandó közgyűlésen előgadatnak. Midőn a Cheura Kadischa tisztelet tagjai ezen határozatokról tiszteletteljes értesítettek, egyuttal tisztelettel meghivatnak, miszerint az alapítási ünnepélyen, illetőleg a február 19. és folytatólag 20. és 21. d. e. 9-12 és d. u. 3-5 óráig tartandó közgyűlésen (szinagoga és iskola alapház I. em.) megjelenni sziveskedjenek.

Az aradi takaré- és segély-egylet VII. ezklusára a mai napig 700 új egyelőtt tag iratkozott be heti 25 kros betétek fizetés mellett és így a VII. ciklus életbeléptetése már teljesen biztosítva van.

Elégért asszony. Az aradi község bizniszora jól emlékszik Róza Rózsikára, a fiatal színésznőre, a ki sokáig játszott az aradi színpadon s a ki Aradra rokonaságot kötelekék is fűznek. A fiatal színésznő édes anyja Kalmár Julia Szegeden egy borzasztó szerencsétlenség áldozata lett. Este a szobában szivőgöcsöt kapott s midőn lerogyott, magával rántotta a lámpát, úgy hogy az össettört s az égő petrolenum eborította a szerencsétlen asszonyt. A szobabűzlet későn vették észre s midőn a tűzoltók a szobába hatoltak, már egy teljesen összeégett hullát találtak, csak Róza Rózsika a szini előadásról hazajövet látta meg anyját holtan s az irtóztatos fájdalom hatása alatt maga is beteg lett.

Mi mindent szabad a szatós kereskedőnek árulni? A földmívelés-, ipar- és kereskedelmiügyi magy. kir. miniszterium 20,638:1887. számú legutóbbi rendeleteben határozatlag kimondotta, hogy a szatósüzletekben mindazon árucikkeket, a melyek a háztartás körül és a gazdaságban általános és sürű használatban vannak és ennélfogva a nép első rendű szükségleti tárgyai — forgalomból bocsájthatók és árulhatók.

Az aradi iparos ifjak önképző és betegsegélyező egyletében 1888. február 12-én (vasárnap) évi közgyűlés lesz, melyre a tisztelet tag urakat keresi minél szívesebben megjelenni az elnökség.

Iparigazolvány nyertes legújabb Aradmegyében: Edl. Simándon Fackelman Janos bogmár iparra; Békésmegyében, B. Csabán Kvasz Mihály kovács iparra, Michnay Miklós eszeses italok nagybani eladására, Uj-Kigyóson gróf Weuckheim Frigyesné, szűl. gróf Weuckheim Krisztina az ugynevezett „József majorban" gózmalom iparra.

Üzletmegszüntetések. Aradon Fischer Antonia fehérnemű, rövid és kézműru kereskedését, Mayer Vilmosné szűl. Teix Anna vadihus kereskedését, Blaha Károly liszt kereskedését, Löwy Salamón palinka nagykereskedését és Schenk Etelek fűszer főkereskedését megszüntették.

EGÉSSZÉGÜGY.

Kivonat.

Arad sz. kir. város főorvosának 1888. évi január-havi egészségügyi jelentéséből — A hőmör legmagasabb állása C°X2,9 január 26-án d. u. legalantabb állása C°-21,2 január 1-8 este jegyeztetett.

A légsúly mérő állása 778,6 mm. legmagasabb és 746,6 mm. ingadozott. Az időjárás tartósan télies, zord és hideg volt, gyakori köddel megrakott havazással a többször erős szelekkel.

Kevésbé havazott 9 nap; hópilehek mutatkoztak hatszor: esővel vegyes hó volt egyezér. Hófúvás két ízben. A higany oszlop — két napot kivéve — mindig zerus alatt állott. A csapadék magassága 43 mm. — Uralgó szélirány volt a keleti.

A közegészségi állapot az előző havhoz képest kissé hanyatlott, mindamellett kielégítőnek mondható. A betegülések száma növekedett s a halálozás a városi lakosságból 19 esettel volt nagyobb mint decemberben.

Az újszülöttek száma a halálozást 37 esettel haladta meg. A hurutos lobos légzőszervi betegülések s a szűs bajok voltak nagy többségben. üdült gimnókóros bántalmak sürűbben észlellettek.

A heveny fertőző betegségek közül a kanyaró (vörös himlő) e hónap szorványosan mutatkozott és 27 esettel volt bejelentve. A bány himlő ötször, a dittertia háromszor — halálozás nélkü — jött elő. A Corup egy halálos esettel van bejegyzve.

Kórházakban ápolat betegek: A megyei kórházban maradt 162, szaporodott 257 összesen ápolatott 419, ebből gyógyult 160, javult 33, elhalt 17, maradt 209; izraellai kórházban maradt 7, szaporodott 9, összesen ápolatott 16, gyógyult 7, elhalt 1, maradt 8; összesen maradt 169, szaporodott 206, összesen ápolatott 435, ebből gyógyult 167, javult 33, elhalt 18, maradt 217.

A kórházakban s a különböző város részében elhalt a városi lakosságból 85 egyen; ezek közül 47 fi, 38 nőnemű. Idegen elhalt 15 [510 n] egyén.

A szeptember halálokok: a tanyasültet gyengeség 11; rángás 7; tüdőgümö és szarkó 21; tüdőlob, höghurut, mellhártyalob 11; agybag 6; szivbaj 7; hashártyalob 1; torokgyík 1; hökburut 1; hölburut 6; veselob 1; rákseyv 3; vizkör 3; elmekör 3; genyver 5; végegyengülés 9, stb.

Baleset 1. Öngyilkosság 1. Halva született 10.

Az összes elhaltak közül orvosoltatott 95.

A halálozás évi aránya e hónap 1000: 26.1. Korára néve elhunyt a városi lakosságból 1 évig 22; 2-5 évig 9; 6-10 évig 2; 11-20 évig 3; 21-30 évig 3; 31-40 évig 3; 41-50 évig 10; 51-60 évig 9; 61-70 évig 11; 71-80 évig 10; 80 évig 10; 80 év felett 3.

Élve született az anyakönyvi kivonat szerint 122 (21-gyel több mint Deczem-berben, ezek közül 62 fi 60 nőnemű, törvénytelen 20.

A születések évi aránya e hónap 1000: 37.5. Házassult 23 pár. Orvosrendőri hullá, szemle tartatott 4 esetben, orvosrendőrileg vizsgálatott 83, le- tartóztatott egyén. halálos baleset áldozata lett egy egyén, Öngyilkosság egyszerű fordult elő.

A dajkált kisdedek létszáma maradt január 31-én 187. A hasznos házi állatok közül a hizó szarvasmarhánál a ragályos tüdőlob 25 esetben merült fel. Ezenfelül a rüh a lovaknál 2 esettel észleltetett.

Farsang.

— február 9.

Kaszino-estély lesz holnap, pénteken a kaszinó termében. A község körében az estély iránt általános az érdeklődés.

Az arad-zeimondházi tűzoltók bálja. Az új-arad-zeimondházi önkényes egylet tűzoltó-egylet szerdén este tartotta meg Uj-Aradon a „Szőlő"hez címzett vendéglő nagytermében zártkörű táncestélyét. A l- b e r t Péter aradi népközerének közreműködése mellett. A táncestélyen Ujarad

intelligenciája és szép női közönsége majdnem teljes számmal képviselve volt. Az első négyest mintegy 40 pár táncolt. A rendező-bizottság élén Medve cz k y János járásbíró és az új-arad-zeimondházi önkényes tűzoltó egylet élnöke állott, a ki fiatalos kedélyhangulatával és mint az estély fáradságtalan ügyes előfánzosa igyekezett a női közönséget mulattatni. Az egyletű tűzoltó-egylet derék sziparasnoka T e r n á j g o Caesar este 9 órákor jelent meg a tánc-teremben, a ki a jelen levő önkéntes tűzoltók önnepelését fogadták. A táncsterem egész fényben üszött, színes transparentekkel volt felszítve, valamint kiváló felsége, Erzsébet királyné és József főhercege a magyarországi tűzoltó-egyletek fővédnökének arczképeivel, melyeket nemzeti trikolorok vettek körül. A táncestély jövedelme mintegy 40 ft. Sajnálattal jegyezzük meg, hogy a derék önkéntes tűzoltók fényes táncestélyen Aradról felbűnő kevesen vettek részt az előbbieh évekhez képest.

A sikerült táncestélyen a következő szép hölgyesokru vett részt: Asszonyok: Özv. Gaborné, Lukhaub Adámné, Walter Alajosné, Borothy Ferenczné, Lux Károlyné, Kubinszky Jánosné, Buzáky Gyuláné (Arad), Sark Antalné, Heiborné, Ludvig Alajosné, Gang Antelne, Berthe Györgyné, Dang Oszkarné, Krim Ferenczné, Brásits Alajosné, Lambeg Ferenczné, Tóth Jánosné, Schaf Ignázné, Pethulle Jakabné, Beosak Jánosné, Martini Mátyásné, Dengl Jánosné, Weberné, Hackl Ignázné, Szerk Jánosné, Czibes Mátyásné stb.

L é n y o k: Adamovits nővérek (Kis-Szent-Miklós), Walter nővérek, Stranszky Jusztí, Strik Katica, Kovács Nina, Hackl Róza, Dengl nővérek, Duces nővérek, Walerin Erzsébet, Stramberger Róza, Herold nővérek, Petula Irma, Weit Irma, David nővérek.

A táncestély reggeli 6 órákor ért véget.

Az aradi borbélyok és fodrászok bálja. Az iparosok nagy termében az aradi borbélyok és fodrász betegsegélyező egylete szerdén este egy sikerült táncestélyt rendezett, mely 9 órákor lassú csárdással vette kezdetét. A táncestélyen nagy közönség vett részt, mely kivilágos kivrivradig kitűnő mulatott. Az első négyest 50 pár táncolta.

A talp alá valót Kiss Józsi bandája huzta.

A táncosok sorában ott voltak. L é n y o k Binder nővérek, Laboda Mariska, Zsombró Rozália, Burger nővérek, Stoics Verónia, Kohut nővérek, Ostrovszky Etelek (Kovermes), Bartha nővérek, Szechi Mariska, Aducz Juliska, Roesány Mariska, Klein Hermin, Rem-lauer Mariska, Scholer Boriska, Moskovits Ida, Weisz Nanetta, Gröbelinger Anna. — A s z z o n y o k: Felér Jánosné, Kristóf Györgyné, Sóbázy Pálné, Duganiczné, Gruber Istváné, Szabó Istvánné, Zablics Zsitkóné, Turóczyné, Gröbelinger Jánosné (Pécska), Reichler Gyuláné, Weisz Ignáczné, özv. Müllerné, Szechi Károlyné, Radovánne, Wolczené, Rombauerne, Kontosné, Kleiné, Michl József, Floreszkuné stb.

Piknik. Szegedi Károly vendéglője nagytermében, Aradon Tököl-ter 12 szam alatt február 12. zártkörű piknik tartatik. Csaldjegy 1 ft. Kezdete 8 órákor.

Figyelemztetés! A m. t. község ezennel értesítetik, miszerint mai naptól kezdve a karzatú jegyek a vadász és népfelkelt egyletnek szarvos báljára Kilenyi Adolf ur ültetében kaphatók. Azon t. előjegyzők, kik jegyeiket szombat délig nem veszik át, azokra igényt tovább nem tarthatnak. A rendezéséig.

A csermói kereskedő-ífjusag folyó hó 12-én a casino nagy termében zártkörű jötekönyvezeli táncvigalmat rendez 80 kros belépti díjak mellett. Az érdeklődés minde-mint nagy. A átnezmulatságon a pankotai első zonekar fog közreműködni.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Gyilkos tanító. Az aradi kir. törvény- szék előtt volt tegnap a vádlottak padján Mikán Igrác kujeji tanító, ki azzal vádolatolt, hogy Boliván Zaharia kujedi földmívelést az elmúlt év nyarán utközben a földmives kocsiján leszurta, midőn ez kujej felé szallította. Az aradi kir. törvényszék Mikán Ignácot halálát okozó súlyos testi sértés büntetésében bírónek mondta ki és másfél-évi börtönre ítélte. A kir. törvényszék tagjai voltak: Otttruba y Károly élnek, záradék bírák: Kovács Janos és Gallu József, jegyző: Szász Iván dr. A kir. ügyészséget Stipl Károly dr. alügyész képviselte.

Közzgazdaság.

Vegyes közlemények.

A budapesti értéktözsderől. A „Magyar Mercur" heti tudósítása, az „Aradi Közölmény" számára.) Rég voltak a tözsdenek oly izgalmas napjai, mint a héten. Pénteken este rendkívüli kiadásban köztölték a budapesti, bécsi és berlini hivatalos lapok az osztrák-magyar német szövetségi szerződést. E közzététel hatását ugyan nagy mértékben ösökkentette az a körülmény, hogy a mikor ezek a rendkívüli lapok megjelentek, az aznap tözsdenelent már be volt fejezve, de másnap reggel általános lanyhaság terjedt el az európai tözsdeken. Alig volt azonban a tözsde tisztában e nagyfontosságú oredménnyel, másis egy másik politikai tény hozta ki sodrásból. Hétfőn a német kancellár nagyszabású beszédet tartott a birodalmi gyűlésben a politikai helyzetéről, mely békés hangjánal fogva általános hausste- idézett elő. Egy pillanat alatt feldeve volt mind az a sok aggodalom, mit a politikai helyzet oly hosszú időn át a tözsdenek okozott, feldeve volt az, hogy Bismarck a beszédet oly czélból mondta. hogy a német birodalomgyűlés hadi czél- lokra 270 millió márkát szarvazzon meg, a mit egyhangulag meg is tett, feldeve voltak az oroszok folytonos hadi készülődésai. Az arfo- lyamok a beszéd hatása alatt rohamosan emelkedtek. Azonban e javulás nem maradt elég tartós. Egyelőre szilárd az irány és ezt különösen bankrészvények meg járadékok

érzik meg, de a többi értékekben is van — bár kisebb mérvű — botlás. Vannak szintén javultak, de iparvállalati értékek még mindig nem mutatnak elég élénkséget. Zálogélevek és elsőbbségek szilárdak Sorsjegyek elég jól tartják arukat, a Bazilikai sorsjegyek a közeli húzás miatt élénken vasárotlottak és emel- kednek. Valuták és érzévtőlók ocsósobbodtak. Értékpapír és sorsjegy birtokosoknak szakba várók felvilágosításokkal kézségrel szolgál a „Magyar Mercur" kiadóhivatala, Budapest, Hatvani utca 17.

A magyar államvasutak ötödik heti bevételének kimutatása: 1888. jan. 29 — febr. 4: utasok száma 111.422, árak 171.120 tonna, bevétel 629.339 ft, 1847. hasonló szakában 603.903 ft, ez idén több 25.436 ft-tal: 1888. január — febr. 4-ig: utasok száma 616.179, árak 580.096 tonna, bevétel 2.932.187 ft, 1887. hasonló szakában 3.051.063 ft, ez idén kevesebb 118.876 ft-tal.

Gács magyar kötelék forgalom (Podgorce Bonarka államának a kötelék-forgalomból való felvétele.) A gács-magyar kötelék-forgalomnak 1886 évi november hó 1-től érvényes 1. 2. és 5. díjazási fizetében, valamint ezeknek 1887. évi február hó 1-től életbeléptett függelékben uryzintán az első- ről díjazásokhoz illoított 1. sz. pótlékokban Podgorce-Plaszov államával való forgalomban fennálló összes díjtételek további intéz- kedésig a Podgorce-Bonarka államával való forgalomban is érvényesek. Budapest, 1888. február hó 4-én. A részes vasutak nevében is: A m. kir. államvasutak igazgatósága.

Elba átrakodási forgalom. (Kivételes díjazások hatályának meghosszabbítása.) Az egyrészt magyarországi másrészt Laube és Dreda-elbarakpart államok között 1885. évi szeptember hó 1 óta fennálló díjazásokban és az ezekhez kiadott pótlékokban foglalt azon kivételes díjazások, melyek visszatér- ités útján nyerneik alkalmazását további in- tézkedésig de legkésőbb 1888. év december hó végeig érvényben maradnak. A visszatér- ités szükséges okmányok bemutatása legkés- sőbb 1889. év márczius hó végeig eszközöndő. Budapest, 1888 február 7-én. A kötelekben részes vasutak nevében is. A m. kir. állam- vasutak igazgatósága.

Aradi szeszület. B. Sz. sz. Készáru nagyban 26-26 25, klesinyben 26-75, hordó nélkül pr. 100 L. százalék.

Budapesti gabonátözsde. Jó kínálat mellett a velteldek valamivel gyengébb. Forgalom 15,000 mtrmássa árak gyöngyön tartják magukat. Tavaszai buza 7 ft 27-28 kr., tavaszai zab 5 ft 60-62 kr., tavaszai tengeri 6.00-6.02 ft, repezo 10 ft 65-75, kr., őszai buza 7 ft 69-70 krajczár.

Holgének névsora. — február 9.

Fehér kereszt: Marfay Todor birtokos Erdély, Schudava M. főhadnagy Temesvár, Dr. Varga Lajos ügyvéd Bpest, Dr. Rappaport L. ügyvéd Bécs, Menzel J. magánzó Bécs, Bolgar Frigyes magánzó Szeged, Ujváry Ede magánzó Kolozsvár, Jankovits László utazó Bécs, Glass (Guszvát) utazó Bécs, Kohn Ferencz utazó Bécs, Hagner (Gyula) utazó Bécs, Ohrenstein Filipp utazó Bécs, Brotheman J. utazó Berlin, Engelsberg Róbert utazó Jágrndorf, Ekhardt Mór utazó Sopron, Kramulin J. utazó Temesvár, Szelle Gyula utazó (Grácz), Schmidt József utazó Grácz, Löwy Rezső utazó Brünn, Flor István utazó Brünn, Berger Vilmos utazó Prága.

Hivatalos árfolyam. budapesti áru- és érték tözsden 1888. évi február hó 9-én.

Magyar aranyjárdék 4. sz.	95.90
magyar papírjárdék 5.	82.50
magyar vasuti kölcsön	148.25
magyar keleti vasuti államkötvény 1 kib.	94.-
magyar keleti vasuti államkötvény 2 kib.	123.50
magyar keleti vasuti államkötvény 3 kib.	108.-
magyar földterhermentési kötvény	104.-
magyar földterhermentési kötv. záradék	103.75
Temos-bánati földterhermentési kötvény	103.50
Temos-bánati földterhermentési kötv. zár.	103.50
Erdélyi földterhermentési kötvény	104.-
Horvát-szlavon földterhermentési kötvény	103.50
Magyar szőlőtermesztési kötvény	93.50
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	119.-
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	122.-
Osztrák járadék papírban	78.-
Osztrák járadék eszűben	79.25
Osztrák járadék aranyban	108.-
1860-iki osztrák államsorsjegy	139.-
Osztrák-magyar bankrészvény	83.-
Magyar hitelbankrészvény	270.50
Osztrák hitelinóvestési részvény	267.50
Cs. és kir. arany	5.92
20 frankos arany (Napoleon-d'or)	10.03
Német birodalmi márká	62.28
London	127.-
20 markos arany	12.44

Arad városi tanácsa. Arad, 1888. február 10-én pünkteken „Grigolatis Preciosa" világhírű repülő tudósító vállalatjára.

E Z T MEGELOZI: „Az ibolyafaló." Vigjáték 4 felvonásban.

Kezdeté 7 órákor. Felelős szerkesztő: HINDY ÁRPÁD.

Nyertek! Nyertek! Nyertek!

1887.
Decz. 1-én 100,000 forintot,
1888.
November hó 2-kán 120,000 forintot
az általam képviselt első magyar iparbanknál

9 huzás egy év alatt!

BAZILIKA-sorsjegyek. Legközelebbi huzás 1 év márc. 1-én. Főnyeremény: 100,000 frt. 75,000 frt. Ezen sorsjegyeket készpénzben, a napi árfolyam szerint és részletfizetésekre árusítom el. 3 drbot . . . havi 1 frt 25 kr. 5 . . . . . 2 " . . . . . " . . . . . 10 . . . . . 4 " . . . . . " . . . . . 250 darab sorsjegyre havonta csak 10 frt fizetendő. 200 " " " " " 5 " " " 1864-iki	Magy. nyeremény-sorsjegyek. Legközelebbi huzás 1. ápril. hó 15-én. Főnyeremény: 150,000, 120,000 frt. Ezen sorsjegyeket készpénzben, a napi árfolyam szerint és részletfizetésekre árusítom el. 1/2 drbot . . . . . havi 3 frt. 1 egész . . . . . " 6 "	4°-os magy. jelzalog-sorsjegyek. kamatozik 4 ^o -ot és egy sorsjeggyel 3 nyereményt is lehet csinálni. Legközelebbi huzás január hó 15-ikén. Főnyeremény: 100,000, 50,000 frt 1 drb havi 5 forintos részletekben. Ígérvények: 3 ^o földhital . . . . . 1 frt 50 kr. 1864-iki . . . . . 5 " " "
---	---	---

Postai megrendeléseim előleg kéréstik.

Falkenstein Adolf bank- és váltóháza **ARAD Szabadúgytér 4. sz.**

Az Adria biztosító társulat kerületi ügynöksége

Hirdetés.

200 métermázsas mezőhegyesi magból termelt

Chevalier árpa vetőmag eladó.

a bánhegyesi állomáshoz szállítva métermázsáját 7 forintért.

Bővebb felvilágosítást, esetleg mintát szívesen ad

Gaal Ferencz,

kir. kincs. bérlő u. p. Kunagotán, Csanádmegye.

Trikó ingek és nadrágok nők-, férfiak- és gyermek részére 40, 50, 60, 80, 1,20, 1.50, 3 forintig.

Uj cikkek a farsangi idényre!

Teljes tisztelettel értesítem nagyrabesült vevőimet és a t. közönséget, hogy a legújabb árucikkkel dúsan ellátam

kézmű-, rövid-, norinbergi-, fehérnemű-áru

gyermekjáték-üzletemet.

Leszállított árak, mesés olcsóság és a cikkek finomsága felülmúlhatatlanok.

Egy vég vászon 30 rft. 4.50 5.50 6. - 7. - 8. 10 15 forintig.
Chiffon 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12 forintig.
Különféle vásznak 12. 14. 16. 18. 20. 25 krajczár.
Kanavasz, oxford, zephir, 1 vég 30 rft 3. 6. 7. 8. 9. frt.
Különféle oxford zephir 18. 20. 22. 25. 30 krajczár.
Kartonok, legújabbak 16. 20. 22. 25. 27. 30. 36 krajczár.
Közzéadott és szines szövetek 18. 18. 20. 25. kr.
Creppek, beagok, casimirok, loden, dupla széles, minden színben 30, 35, 40, 50, 60, 70 kr.
Fekete ternok, kasimir és Crepp, dupla széles 55, 66. 70. 80. 90 1.- 1.60-ig.
Vattmoll, flanel és loden kelmék 30. 40. 60. 70. 80 igt.
Törülközők 16. 18. 20. 25 kr.
Asztalkendők és pohártörülők 20 22. 25. 30 3r.
Asztalterítők szinesek 34. 60. 1.-. 1.20 1.50, 2 frt.
Asztalterítők és asztalkendők 6 személyre 3.50 4.-, 12 személyre 6. 7. 8 frt.
Csipke és jutteffüggönyök 20, 22 25 30. 40 kr.
Zsebkeendő fehér és szines 6 drb 40, 50. 60. 1. - 3 frtig
Női- és gyermekcipők csodás olasz árbau.
Gyermekcipők 5.50 6.50 7.50 8.50.
Eszernyők 90 kr. 1. 1.20 1.50. 2. 3. 4. 5 frt.
Finom chiffon, oxford és kretoningek 90 1.-, 1.20. 1.50. 1.80 2 frt.

Dolgozó ingek 65. 70. 80. 90 kr.
Férfi labraválók vászonból 60, 70. 80. 90 kr.
Finom női ing-k 65 75 85. 90. 1.20 1.50.
Fehér és szines aldo-szoknyák 80. 90. 1.-. 1.20. 1.50.
Mellfűzők 60. 65. 70. 80. 90. 1.20. 1.50.
Gyermekingek 60. 70. 80. 90. 1.-
Nyakkendő 18. 20. 20. 25. 30. 40. 50 kr.
Finom női hálfőcsorottek 70. 80. 9. 1.- 1.120 1.50
Háris nyák nők férfiak és gyermekek számára 8 10. 12. 15. 20. 25. 30 kr.
Gallérok 16. 18. 20kr.
Manchetták 25. 30. 35 kr.
Munkás sapkák 25. 30 40 kr.
Gyermek és férfi nemezkalapok 1.-, 1.20 1.50, 1.80. 3 frtig.
Utazó-bőröndök (Koffer) 90, 120 1.50. 10-ig.
Kézi kosarak 25, 30. 40. 60. 80. 1.-. 1.50.
Czént, selyem és glacekerítymik minden színben.
Gyermekruhák, fiúk és leánykák részére.
Szőnyegok paplanok és pokrócok. Gépész-öltönyök, gyermek és női kőkik. Mindennemű selyemkendők, szabókéllék, szall-gok, rücsök, virágok, gombok, cszálak, pamutok, pénzes-, dohány- és aszirtárcsák, asztal- és csilléksek, kanalak, fog-, haj- és ruhakéfék, uj tájtipikák és szipkák, jiltászerek, albumok, iskola-táskák, poharak, csemegés-tányérok, vajtartók.

Ezeket kívül felhívom a t. közönség figyelmét az annyira megkedvelt **5, 8, 10, 15, 20, 25 kros kiállítási bazáromra,** mely a legszebb és a legválaszthatosabb tárgyakból van összeállítva. A t. közönség pártfogásáért és látogatásáért tisztelettel eszedezem.

KILÉNYI ADOLF ARAD,

főtér, Arena épület, a kék golyóhoz. Postal megrendelések pontosan teljesítetnek. Csomagolás ingyen.

Női trikó derekai minden színben és nagyságban 1.20, 1.30, 1.50, .80 2-2.50, 3 forintig.

Utáta ellen!
Az 1885. évi országos kiállitáson kitüntetett verseny és kivitelképességért, nagyban termelés és fontos javításért.

kellemetlen idők alkalmával igen gyakoriak azon meghűlések, melyeknek nátha lesz a következtése.
A náthát többnyire nem is tartják betegségnak; sőt felőle azon tréfás nézet van elterjedve, hogyha gyógyítjuk tovább tart, mintha nem gyógyítjuk.
Azonban mindkét nézet téves. - Először is a nátha gyakran kiálhatatlan fejféjással, étvágytalansággal s kedély leverttséggel jár, és csak legenyhébb formájú az, a mely a torokhárták erős lölyében és azok tulságos elválasztásában nyilatkozik. - Azonkívül gyakran alapját képezi, úgy a reumatizmusnak, mint különösen tüdőbajoknak is. E szerint a nátha gyógyítását különös figyelmünkre kell méltatnunk, semmi erőre sem kell hagyni azt elhatalmasodni engedni. - Ezt annyival is könnyebben megtehetjük, mert a dr. Hager által kitalált gyógyszer először is, hogy 1 doboz dr. Hager-féle nátha labdacok elfogyasztása után a nátha biztosan elmúlik.
Azért minden oly esetben, midőn esti meghűlés után fejünk fájni kezd, étvágyunk elmult, vagy torkunk száraz és érezzük a nátha előjeleit, azonnal vegyünk dr. Hager nátha elleni labdacsaiból és annak bevétele után minden bajtól megszabadulunk.
Sőt ha bármely meghűlés után azonnal be veszünk a labdacokot, az abból eredhető mindeu bajnak elejét vettük.
Emlékeztetbe hozom még, hogy a dr. Vost által Frankfurtból oly nagy hírre hozott „Katarhus labdacokok" csakis a dr. Hager-féle labdacok utánzatai s mint minden utánzat természetesen az eredetivel nem mérkőzhetik.
Ezen a meghűlés káros következményei ellen oly biztos hatású labdacok kaphatók Aradon:
Rozsnyay Mátys
Szentháromságához czim. gyógyszer-tárában
Egy doboz ára 1 frt o. é.

Magyar iparezzik!

Mig eddig még a pótkávét is a külföldről vettük, most az elismert jószág

Lenck-kávében

oly kitűnő hazai gyártmányunk van, melynek használata maris általános divattá vált.

Lenck-kávé

kapható minden jobb kereskedésben s a hol a készlet elfogyott volna, a t. közönség kővetelje mint hazai gyártmányt.

A t. elárúsító urak forduljanak **Lenck** s. pótkávé-gyárához **Sopronba, honnét mintakat rögtön, ingyen és bérmentve** kapnak s így rizikó nélkül győződhetnek meg a felől, hogy a

Lenck-kávé

a legjobb eddig ismert pótkávé.

Képviselet ARADON,
POHL ÖDÖN ur.

Aradon kapható: Elias A., Marx és Feller, Tones és társa, Tones Ferencz és Ede, Guttman Samu, Kamenszky János, Preisach Vilmos, Pollák József, Illés A., Amtmann L., Mársits, Lázár és Hödl, Simon K., Duzsek F., Stampfl Gy., Tyrnauer M., Belgrader és társa Bendik József, Popper B., Baumann B., Dratsay L. és Krausz Lajos urak üzletében.

Uj-Aradon: Orth A. J. úrnál Lippán Schwarz F., Simon D. B., Rác Jakab és Tesits Demeter urak kereskedésében Pankotán Riegler István és Pavlovics K. uraknál. Pécskán; Königsthal L. utódainál. Kisjenőn; Messer Lipót úrnál.

Dr. Fleischer Samuel,

orvostudor, sebész és szülész.

Lakik Hunyady-utca 1. sz. l. em.

Rendel 2-4-ig délután.

Hirdetmény.

Almás-Kamarás határában

1100 négyszög ölon épült

2 garatu gőzmalom

jutányos áron szabadkézből eladó. Értekezhetni Gyenes Balázs tulajdonossal Almás-Kamaráson (Arad megye.) 84-1.?

Nincs többé főfajás!
(MIGRAINE)

A közéletben gyakran hallunk panaszkodni az oly makacs betegség ellen, mint a főfajás.
Végre hosszas tapasztalat után sikerült az e bajban szenvedők örömeire felfedezni, az

EPISSON POROKAT,

amely porok használata, bármely makacs főfajás alkalmával kiszámíthatatlan becsese bir. Már 2 pornak bevétele után megszűnik a legnagyobb főfajás.

Kapható: **P Á R T O S Á D Á M**
SZENT-ISTVÁN KIRÁLYHOZ czimzett gyógyszer-tárában NÁLY-KIKINDAN.
Egy doboz ára (használati utasítással) 1 frt 20 kr.
Ugyanott mindennemű bel- és külhoni gyógyszer-különlegességek eredeti áron kaphatók.

A megrendelés legzélszerűbben utánvétellel történik.

!! NINCS TÖBBÉ MIGRAINE !!

Kapható P Á R T O S Á D Á M
Gyógyszertárban Nagy-Kikindán.